

Prijedlog

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 150/2011.) i članka 62. stavka 3. Zakona o šumama (»Narodne novine«, br. 140/2005., 82/2006., 129/2008., 80/2010., 124/2010., 25/2012. i 68/2012. – Odluka Ustavnog suda), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2013. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Godišnje Izvješće o ukupno naplaćenim naknadama za korištenje općekorisnih funkcija šuma i njihovu utrošku u 2012. godini temeljem Zakona o šumama, koje je izradilo trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., a Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, aktom klase: 321-05/13-01/02, urbroja: 525-11/1068-14-22 od 20. siječnja 2014. godine.
2. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da o ovom Zaključku izvijesti nadležna tijela za prikupljanje i preraspodjelu sredstava iz naknade općekorisnih funkcija šuma za 2012. godinu.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK:

Zoran Milanović

Obrazloženje Prijedloga zaključka o prihvatanju Godišnjeg Izvješća o ukupno naplaćenim naknadama za općekorisne funkcija šuma i njihovu utrošku u 2012. godini po čl. 14., 61., 62., 63. i 64. Zakona o šumama

Godišnje Izvješće o ukupno naplaćenim naknadama za korištenje općekorisnih funkcija šuma i njihovu utrošku u 2012 .godini po čl. 14., 61., 62., 63. i 64. Zakona o šumama, podnosi trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o. iz Zagreba, sukladno članku 62. stavku 3. Zakona o šumama (»Narodne novine«, br. 140/2005., 82/2006., 129/2008., 80/2010., 124/2010., 25/2012. i 68/2012. – Odluka Ustavnog suda).

Točkom 1. ovog Zaključka utvrđuje se prihvatanje sadržaja Prijedloga Godišnjeg Izvješća o ukupno naplaćenim naknadama za općekorisne funkcija šuma i njihovu utrošku u 2012.godini po čl. 14., 61., 62., 63. i 64. Zakona o šumama.

Točkom 2. ovog Zaključka Ministarstvo poljoprivrede se obvezuje se izvijestiti tijela koja su nadležna za prikupljanje i preraspodjelu sredstava iz naknade općekorisnih funkcija šuma za 2012. godinu, o usvajanju Zaključka.

Sadašnje stanje šuma-struktura površina šumskogospodarskog područja RH

Vlasništvo	Namjena šume i šumskog zemljišta	Površina šuma i šumskog zemljišta (ha)					%	%
		Obraslo	Neobraslo		Neplodno	Ukupno		
			Proizvodno	Neproizvodno				
Šume u vlasništvu Republike Hrvatske kojima gospodare HŠ d.o.o.	Gospodarske	1.597.781	175.951	26.586	38.464	1.838.783	91	75
	Zaštitne	123.432	17.200	1.489	3.513	145.634	7	
	Šume s posebnom namjenom	26.672	2.727	3.899	1.272	34.570	2	
	Ukupno	1.747.885	195.878	31.974	43.249	2.018.987	100	
	%	87	10	2	2	100		
Šume u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste druge pravne osobe	Gospodarske	475	7	1	9	492	1	3
	Zaštitne	3.177	1.581	15	111	4.883	6	
	Šume s posebnom namjenom	75.775	5.215	511	1.054	82.555	94	
	Ukupno	79.426	6.803	527	1.174	87.930	100	
	%	90	8	1	1	100		
Šumoposjedničke šume	Gospodarske	570.618	5.701	450	64	576.832	99	22
	Zaštitne	4.022				4.022	1	
	Šume s posebnom namjenom	832	85			917	0	
	Ukupno	575.471	5.786	450	64	581.770	100	
	%	99	1	0	0	100		
Hrvatska- ukupno	Gospodarske	2.168.874	181.659	27.038	38.537	2.416.107	90	100
	Zaštitne	130.630	18.781	1.504	3.624	154.539	6	
	Šume s posebnom namjenom	103.278	8.027	4.410	2.326	118.041	4	
	Ukupno	2.402.782	208.467	32.952	44.487	2.688.687	100	
	%	89	8	1	2	100		

Šume u životu čovjeka zbog velikih vrijednosti općekorisnih funkcija, a isto tako s osnove direktnih koristi od proizvodnje biomase, člankom 52. Ustava Republike Hrvatske su dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu.

Republika Hrvatska raspolaže s oko 2.688.687 ha šuma i šumskog zemljišta, što je gotovo polovina njezinog cjelokupnog teritorija. Najveći dio šuma i šumskog zemljišta (78%) u vlasništvu je Republike Hrvatske, dok su vlasnici ostalog dijela šumoposjednici.

Od 2.688.687 ha šuma i šumskog zemljišta Republike Hrvatske gotovo 1.143.250 ha ili 43% zauzimaju šume na kršu za koje je karakteristično da imaju veliku vrijednost općekorisnih funkcija, tj. ispunjavaju svoju ekološku, socijalnu i socijalno-ekološku ulogu pri čemu znatno utječu na kakvoću okoliša i zaštitu prirode, a vrlo malu gotovo beznačajnu vrijednost i upotrebljivost drvne mase.

Zbog te činjenice očuvanje tih šuma nije se moglo osigurati prihodima ostvarenim gospodarenjem tim šumama (prodaja drvnih sortimenata), što je rezultiralo njihovim lošim stanjem s tendencijom stalnog pogoršanja.

Opće koristi od šuma

Opće koristi od šuma mogu se prema ulozi podijeliti u tri glavne skupine:

-ekološka uloga (hidrološka, vodozaštitna, protuerozijska, klimatska i protuemisijska djelovanja),

-socijalna uloga (namjena za odmor, rekreaciju i zdravstveni oporavak ljudi) te

-socijalno-ekološka uloga (zaštita prirode, genofonda, biološke raznovrsnosti i krajobrazne raznolikosti te povoljan utjecaj fizioloških procesa šume na opće ekološke prilike (oslobađanje kisika i vezivanje ugljika)).

Dobro je napomenuti neke činjenice koje govore o značaju općekorisnih funkcija šuma za Republiku Hrvatsku:

- šume u Republici Hrvatskoj godišnje pročiste i procijede u podzemnim tokovima oko 13 tisuća milijardi litara pitke vode, koja je golem kapital te danas posebno deficitarne životne potrebe,**
- uz prosječnu godišnju potrošnju od oko 8 tona ugljičnog dioksida po ha, šume u Republici Hrvatskoj godišnje vežu oko 20 milijuna tona ugljičnog dioksida pri čemu najveći dio te količine ostane vezan u drvnoj masi,**
- fotosintezom šume stvaraju kisik i to oko 16 tona po ha godišnje ili oko 40 milijuna tona godišnje u svim šumama na području Republike Hrvatske,**

- šume zadržavaju prašinu nošenu atmosferskim strujanjima, a to je, prema procjeni oko 130 milijuna tona godišnje,
- šume s lijeve strane rijeke Save u Republici Hrvatskoj godišnje uravnotežuju transpiracijom i upijanjem u rahlo šumsko tlo oko 6 milijardi tona oborinskih voda ublažavajući pojavu visokih vodenih valova i umanjuju ugrozu od poplava.

Ulogu i značaj općih koristi od šuma za Republiku Hrvatsku i druge zemlje vrlo je teško procijeniti i brojčano izraziti. Temeljem metodologije i smjernica jedne od novijih metoda procjene kako se to čini za šume Baden-Württenberga, napravljena je i metodologija ocjenjivanja općekorisnih funkcija šuma u Republici Hrvatskoj.

Naime, kriteriji općekorisnosti valorizirani su ocjenama u radu: B. Prpić – Ekološka i gospodarska vrijednost šuma u Hrvatskoj („Šume u Hrvatskoj,“ str. 237, Zagreb 1992. godina), te ugrađeni u Pravilnik o uređivanja šuma (NN br. 52/94, 132/97, 140/05, 82/06, 111/06, 141/08). Po toj metodologiji vrijednost šuma u Republici Hrvatskoj procijenjena je na sljedeći način:

- sječiva vrijednost drvne zalihe	-----	3.130.605.411 €
- vrijednost l d.r. (šume do 20. g)	-----	1.517.287.104 €
- vrijednost općekorisnih f. šuma	-----	43.570.770.663 €

- UKUPNO:	-----	48.218.663.178 €
-----------	-------	------------------

Hrvatsko šumarstvo na međunarodnoj sceni

Važnost šuma u svijetu raste, ne samo zbog njihovih mnogostrukih koristi, već i zbog njihove uloge u općim klimatskim promjenama.

Republika Hrvatska neprekidno sudjeluje na međunarodnoj šumarskoj sceni, potpisala je i ratificirala većinu međunarodnih sporazuma i konvencija koji, bilo izravno ili neizravno, utječu na gospodarenje šumama. Popis glavnih sporazuma i konvencija uključuje sljedeće:

- Konvenciju o biološkoj raznolikosti,
- Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka,
- Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore,
- Konvenciju o močvarama koje su od međunarodnog značaja naročito kao staništa ptica močvarica,
- Međunarodnu konvenciju o zaštiti bilja,
- Kyoto protokol,
- Rezolucije i deklaracije ministarskih konferencija o zaštiti šuma u Europi,
- Konvenciju o zaštiti europskih divljih vrsta ptica u Europi,
- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.07.1992.) s preuzimanjem obveze uspostavljanja ekološke mreže Natura 2000.

Potpisivanjem i ratificiranjem ovih međunarodnih sporazuma, Republika Hrvatska potvrđuje svoje opredjeljenje za održivo gospodarenje svim šumama. To znači da uz proizvodnju drva na načelima potrajnosti gospodarenja i održivoga razvoja šumskih sastojina, šumarstvo Republike Hrvatske jednako vrednuje i okolišne te društvene vrijednosti šuma.

Hrvatske šume d.o.o. stekle su pravo na prestižni međunarodni FSC certifikat za gospodarenje šumama, što znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima.

Važno je napomenuti da je izdan zajednički certifikat za cjelokupnu površinu državnih šuma.

Na području Republike Hrvatske nalazi se: 2 stroga rezervata, 8 nacionalnih parkova, 79 posebnih rezervata, 11 parkova prirode, 2 regionalna parka, 85 spomenika prirode, 84 značajna krajobraza, 28 park šuma i 121 spomenik parkovne arhitekture.

**Priliv sredstava od naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma i
informacije o poduzetim aktivnostima naplate istih**

**Raspoloživa sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma u
2012. godini**

Prikupljena sredstva	-----	276.785.719,00 kuna
Prenešena sredstva (neurošeno iz ranijih razdoblja)	-----	17.650.411,00 kuna
-----		
Sveukupno raspoloživa sredstva		294.436.130,00 kuna

**Temeljem čl. 63. Zakona o šumama, preko opunomoćenika Hrvatskih šuma
d.o.o. pokrenuto je 2516 ovršnih postupka na ukupan iznos glavnice od 162
milijuna kuna**

**Unatoč poduzetim mjerama i relativno visokom postotku naplate, prikupljena
sredstva u 2012. godini značajno su manja nego u 2011. godini, kada je
prikupljeno 385.149.899 kuna.**

**Prikupljena sredstva manja su zbog pada gospodarskih aktivnosti, ali i zbog
smanjenja stope izdvajanja za općekorisne funkcije šuma s 0,0525% od
ukupno ostvarenog prihoda na 0,0265% od 28. veljače 2012. godine.**

**Kako je zakonska promjena stope nastala tijekom poslovne godine, a obračun
naknade OKFŠ-a vrši se za cijelu godinu, prilikom obračuna primijenjena je
prosječnu stopa od 0,0306%.**

Smanjenje stope izdvajanja znatno se odrazilo i na količinu izvršenih radova biološke obnove šuma što ćemo prikazati kroz godine (2009. - 2012.), odnosno kroz utrošena sredstva na pojedine radove biološke obnove šuma, prije početka smanjenja stope izdvajanja (2009.) i poslije smanjenja stope izdvajanja (2010. – 2012.).

Postotci stope izdvajanja, period u kojem su vrijedile te Zakon o šumama (NN br.) prikazan je u tablici

ZOŠ - NN br. 41/90 do 80/10 od 1990 do 01.07. 2010 stopa izdvajanja 0,07 %	ZOŠ - NN br. 80/10 do 25/12 od 01.07. 2010. do 28. 02. 2012. stopa izdvajanja 0,0525 %	ZOŠ - NN br. 25/12 od 28. 02. 2012. stopa izdvajanja 0,0265 %
--	--	---

Smanjenje priliva sredstava rezultiralo je smanjenjem izvršenja najvažnijih radova biološke obnove šuma za unapređenje gospodarenja šuma na kršu, a njihov naziv i utrošak sredstava za iste prikazan je u tablici.

Plan. godina	Razminiranje	Sanacija i obnova	Zaštita šuma	Njega sastojina	Šumske prometnice, vlake PP-prom s el. cesta, PP prosj.
	kn	kn	kn	kn	kn
2009	37.370.846	23.236.818	102.902.877	29.521.725	115.125.226
2010	58.128.671	24.221.993	117.224.266	21.022.129	82.827.698
2011	73.739.428	3.693.877	67.209.387	13.086.667	69.207.681
2012	24.786.094	0	51.166.892	12.056.015	25.383.968

U rubrici zaštita šuma po godinama kroz zaštitu šuma iskazano je i čuvanje šuma.

Ukupna utrošena sredstva OKFŠ-a za radove u državnim šumama po ispostavljenim situacijama iznose:

Godina	Godina	Godina	Godina
2009	2010	2011	2012
412.587.636	398.110.931	309.945.714	199.478.824

**UTROŠAK SREDSTAVA IZ NAKNADE ZA KORIŠTENJE OPĆEKORISNIH
FUNKCIJA ŠUMA ZA RAZDOBLJE OD 01.01.-31.12. 2012. GODINE.**

Razminiranje	24.786.094 kn
Priprema staništa	5.233.654 kn
Njega mladih sastojina	12.056.015 kn
Njega sastojina proredom	2.651.132 kn
Radovi na sjetvi i sadnji	18.845.455 kn
Čuvanje šuma	29.494.755 kn
Radovi na uređivanju šuma	14.909.652 kn
Gospodarenje šumama na kršu	43.149.063 kn
Zaštita šuma	21.672.137 kn
Šumska infrastruktura	25.383.968 kn
Održavanje genofonda	1.296.899 kn

UKUPNO PO ISPOSTAVLJENIM SITUACIJAMA H.Š. **199.478.824 kn**
po čl. 64. i čl. 28. Zakona o šumama (NN br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12)

SLUŽBA ZA ŠUME ŠUMOPOSJEDNIKA **33.951.912 kn**
po čl. 64. i 68. Zakona o šumama (NN br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12)

VATROGASNE ZAJEDNICE **13.839.286 kn**
po čl. 47. Zakona o vatrogastvu (NN br. 106/99, 117/01, 36/02, 96/03, 139/04, 174/04, 38/09)

ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKI RAD **5.776.000 kn**
po čl. 64. Zakona o šumama (NN br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12)

OSTALO (Institut za jadr. kult., Hrv. vet. institut) **285.000 kn**
po čl. 64. Zakona o šumama (NN br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12)

UKUPNO UTROŠENO: **253.331.022 kn**
NEUTROŠENO: **41.105.108 kn**

Unutar utroška sredstava iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma po radovima u gospodarskim šumama posebno će se iskazati i vrijednost radova u šumama s posebnom namjenom i to: u šumama i dijelovima šuma registriranim za proizvodnju šumskog sjemena te šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih temeljem propisa o zaštiti prirode sukladno čl. 14. st. 4. Zakona o šumama te temeljem Zakona o zaštiti prirode (Parkovi prirode, Regionalni parkovi, Značajni krajobrazi, Posebni rezervati, Spomenici prirode, Park-šume i Spomenici parkovne arhitekture).

**UTROŠAK SREDSTAVA IZ NAKNADE OKFŠ-a UNUTAR ZAŠTIĆENIH
PODRUČJA ILI PRIRODNIH VRIJEDNOSTI TEMELJEM PROPISA O
ZAŠTITI PRIRODE SUKLADNO čl. 14, st. 3. i 4. ZAKONA O ŠUMAMA**

Razminiranje	11.923.705 kn
Priprema staništa	598.832 kn
Njega mladih sastojina	2.297.133 kn
Njega sastojina proredom	121.229 kn
Radovi na sjetvi i sadnji	4.151.284 kn
Čuvanje šuma	3.926.970 kn
Radovi na uređivanju šuma	1.124.010 kn
Zaštita šuma	3.328.162 kn
Šumska infrastruktura	4.877.707 kn
Održavanje genofonda	712.459 kn

UKUPNO UTROŠENO:	33.168.256 kn

- U 2012. godini razminirano je 2.708.851 m² (271 ha) šumskih površina a vrijednost radova iznosila je 24.786.094 kune. Od navedenih sredstava 11.923.705 kuna utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 8.341.837 kuna u Regionalnim parkovima te 3.581.868 kuna u Parkovima prirode.

Ovakvim pristupom i nedovoljnim financijskim sredstvima trebat će oko 170 godina da se razminiraju sve površine kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o..

U priloženoj tablici vidljivo je stanje radno nedostupnih površina MSP (minski sumnjivo područje) i NUS (neeksplodirana ubojita sredstva) na području kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o..

RADNO NEDOSTUPNE PLOŠTINE ZBOG MINIRANOSTI (NA PODRUČJU KOJIM GOSPODARE HŠ d.o.o.)

UŠP	Površina ha	Drvena zalina m ³	Elat (10g.) m ³	Ceste km	MSP/INUS ha	01. II. 2011.					
						Površina ha	Drvena zalina m ³	Elat (10g.) m ³	Ceste km	MSP/INUS ha	UKUPNO HŠ
VINKOVCI	4.235,18	752.818	90.703	0,00	2.787,39	2.967,25	532.849	74.259	0,00	2.312,94	
OSIJEK	10.576,44	1.169.812	315.042	0,00	11.621,26	10.463,94	1.247.331	577.123	0,00	9.682,89	
NAŠICE	2.304,72	692.181	75.932	0,00	1.104,24	2.214,90	622.417	66.131	0,00	898,95	
POŽEGA	461,65	71.793	2.412	0,00	230,09	452,08	67.482	696	0,00	184,33	
BIJELOVAR	8.318,40	1.837.744	100.859	0,00	3.165,19	7.188,27	1.588.686	83.940	25,40	2.419,67	
ZAGREB	21,83	3.502	612	0,00	5,97	-	-	-	-	-	
SISAK	9.477,53	1.903.146	342.106	0,00	6.033,00	7.424,16	1.744.436	226.774	0,00	4.571,65	
KARLOVAC	2.080,40	387.630	28.186	1,06	693,07	1.755,73	373.479	60.726	3,02	542,18	
OGULIN	4.249,96	1.200.856	230.047	2,40	3.901,58	6.573,88	1.866.206	357.491	2,40	3.887,33	
DELNICE	55,22	22.290	3.440	0,00	8,20	100,13	36.097	7.150	1,00	6,75	
SEVEN	65,52	18.627	-	0,00	2,46	-	-	-	-	-	
GOSPIĆ	36.170,74	6.611.369	952.366	11,10	9.997,42	36.047,94	6.537.365	933.651	11,10	9.261,90	
SPLIT	50.982,27	312.203	-	0,00	10.100,08	40.146,50	141.141	-	0,00	11.193,48	
N. GRADISKA	8.801,85	2.585.732	534.081	25,00	4.350,81	8.275,04	2.335.470	504.254	44,75	3.122,31	
UKUPNO HŠ	137.801,71	17.569.703	2.675.786	39,56	54.000,75	123.609,82	17.092.959,00	2.892.195,00	87,67	48.084,38	

Iz date tablice vidimo da je po završetku radova na kraju 2012. godine minski sumnjivo još 48.084 ha, a radno nedostupno još oko 123.610 ha.

Na navedenoj površini blokiran je desetogodišnji etat (sječiva drvena masa) od 2.892.195 m³. Minirane ili minski sumnjive površine ne čine samo poteškoće u gospodarenju šumama nego i u ukupnom poslovanju.

Treba naglasiti da je u UŠ-Podružnici Split povećan minsko sumnjivi prostor za ca 2.000 ha zbog toga što su dvije gospodarske jedinice prvi puta uređivane.

Uprave šuma Podružnice Senj i Zagreb postale su čiste od mina.

Razlike između minsko sumnjivih površina i radno nedostupnih površina najveće su u UŠ-Podružnici Split i Gospić što je očekivano zbog velikih odsjeka (veličine 20 – 60 ha, odnosno u odsjeke se ne ulazi iako je miniran samo dio odsjeka dok se od HCR-a ne dobije potvrda da je čitava površina odsjeka radno sigurna).

Krajem 2012. godine razminirano je više velikih projekata u UŠ-Podružnicama Karlovac, Osijek i Vinkovci (većina IPA – projekti EU) za koje HCR još nije dao Potvrde o razminiranosti pa nisu izbačene iz minsko sumnjivih površina.

- **Za radove pripreme staništa koji obuhvaćaju radove čišćenje tla od korova i uređenje donje etaže kod obnove, sanacije te podizanja novih sastojina utrošeno je 5.233.654 kune, a radovi su napravljeni na 1.034 ha. Od navedenih sredstava 598.832 kune utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 408.028 kuna u Parkovima prirode, 82.623 kune u Regionalnom parku te 108.181 kuna u Park-šumama.**
- **U radove njege mladih sastojina koji obuhvaćaju radove njege pod zastorom stare sastojine, njege pomlatka i mladika te čišćenje sastojine utrošeno je 12.056.015 kuna, a radovi su napravljeni na 2.902 ha. Od navedenih sredstava 2.297.133 kune utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 1.434.029 kuna u Parkovima prirode, 600.346 kuna u Regionalnim parkovima, 154.928 kuna u Zaštićenim krajolicima te 34.061 kuna u Park-šumama i 73.769 kuna u Posebnim rezervatima.**

- ***Za radove njege sastojina II dobnog razreda proredom utrošeno je 2.651.132 kune, a radovi su izvršeni na 600 ha. Od navedenih sredstava 121.229 kuna utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 111.284 kune u Parkovima prirode i 9.945 kuna u Zaštićenom krajoliku.***
- ***Za radove na sjetvi i sadnji šumskog reprodukcijškog materijala kod pošumljavanja i podizanja te obnovi sastojina utrošeno je 18.845.455 kuna.***

Radovi su izvršeni na 1.058 ha, a na navedenoj površini posijano je 253.151 kg sjemena u svrhu potpomaganja prirodne obnove i posađeno 1.887.738 komada sadnica u svrhu pošumljavanja i podizanja sastojina te rekonstrukcije i konverzije.

Od navedenih sredstava 4.151.284 kune utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 1.727.292 kune u Parkovima prirode, 2.245.344 kune u Regionalnim parkovima, 112.321 kuna u Zaštićenom krajoliku te 66.327 kuna u Park-šumama.

PRIKAZ SJETVE I SADNJE ŠUMSKOG REPRODUKCIJSKOG MATERIJALA PO VRSTAMA

SJETVA SJEMENA (potpomognuta prirodna obnova)

Lužnjak - sjeme	kg	253.064
Pinija - sjeme	kg	42
Čempres obični - sjeme	kg	45
Sveukupno sjetva sjemena	kg	253.151

SADNJA SADNICA (pošumljavanje, podizanje, sanacija, rekonstrukcija i konverzija)

Lužnjak - sadnice	kom	341.316
Kitnjak - sadnice	kom	774.870
Cer - sadnice	kom	30.000
Medunac - sadnice	kom	37.966
Crnika - sadnice	kom	21.000
Bukva - sadnice	kom	164.320
Poljski jasen - sadnice	kom	136.970
Crna joha - sadnice	kom	48.280
Bagrem - sadnice	kom	187.450
Trešnja - sadnice	kom	4.300
Topola - sadnice	kom	49.616
Vrba - sadnice	kom	25.000
Smreka - sadnice	kom	26.000
Crni bor - sadnice	kom	19.250
Alepski bor - sadnice	kom	1.250
Primorski bor - sadnice	kom	1.040
Brucijski bor - sadnice	kom	1.700
Čempres obični - sadnice	kom	17.410
Sveukupno posađeno	kom	1.887.738

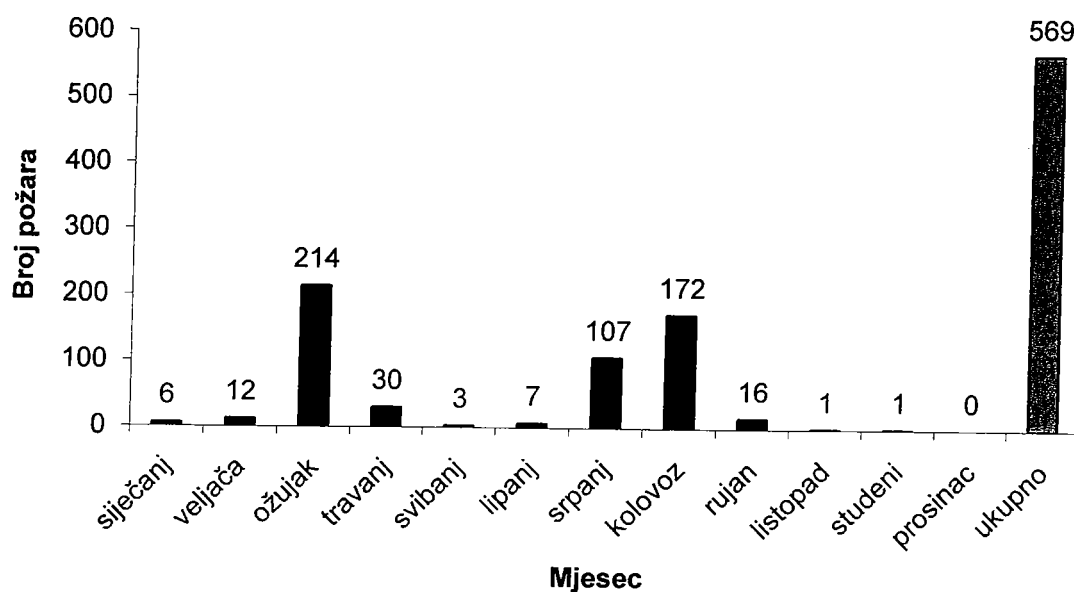
**BROJ POŽARA I OPOŽARENA POVRŠINA PO UPRAVAMA ŠUMA NA
KRŠU I KONTINENTU U 2012. GODINI**

Podružnica	Broj požara	Površina (ha)
BUZET	69	1.663,12
SENJ	12	559,89
SPLIT	281	15.806,95
DELNICE	6	195,69
GOSPIĆ	19	2.590,35
UKUPNO KRŠ	387	20.816,00
VINKOVCI	3	55,28
OSIJEK	18	384,71
NAŠICE	6	5,78
POŽEGA	14	113,14
BJELOVAR	8	9,43
KOPRIVNICA	16	29,37
ZAGREB	11	111,69
SISAK	7	459,71
KARLOVAC	39	2.379,25
OGLUIN	16	131,68
NOVA GRADIŠKA	16	75,59
DELNICE	6	8,77
SENJ	10	106,32
GOSPIĆ	12	135,77
UKUPNO KONTINENT	182	4006,49
SVEUKUPNO	569	24.822,49

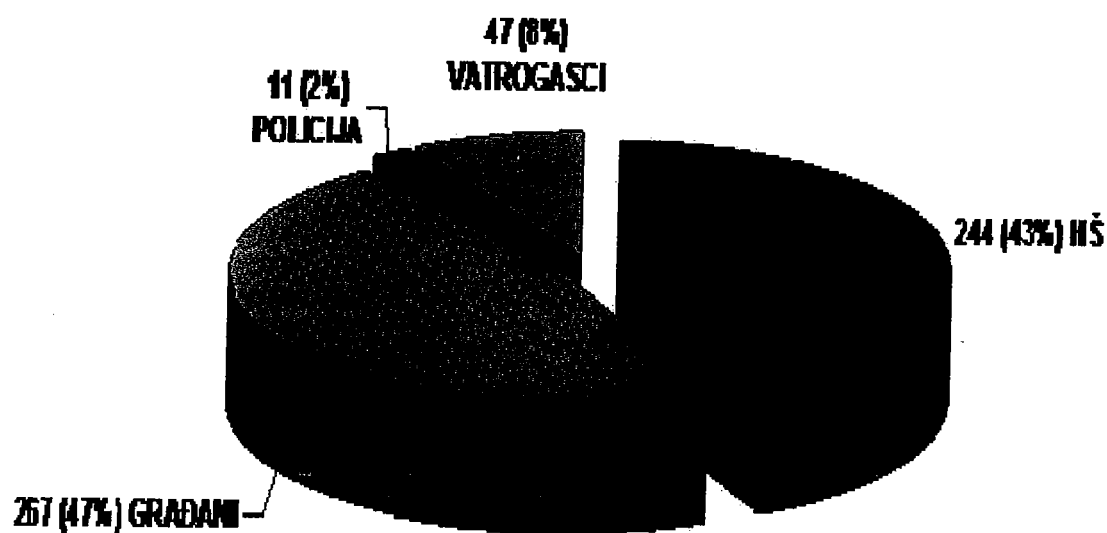
Na području Republike Hrvatske 2012. godine registrirano je 569 požara, od čega je opožareno 24.822,49 ha šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Od toga je na području krša (Istra, Primorje i Dalmacija) izbilo 387 požara, a opožareno je 20.816 ha. Većina požara izbila je u veljači, ožujku i travnju kada se spaljuju korovi te srpnju, kolovozu i rujnu odnosno u jeku turističke sezone.

Broj požara po mjesecima u 2012. godini

BROJ POŽARA PREMA DOJAVI

- Djelatnici HŠ d.o.o.
- Građani
- Policija
- Vatrogasci

- **Hrvatske šume d.o.o. izrazito ozbiljno shvaćaju svoje obveze prema zaštiti šuma i zaštiti šuma od požara te se u ove radove ulažu znatna financijska sredstva - 2012. godine uloženo je 21.672.137 kuna. Od navedenih sredstava 3.328.162 kune utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 1.746.929 kuna u Parkovima prirode, 788.035 kuna u Regionalnim parkovima, 752.847 kuna u Zaštićenim krajolicima, 7.047 kuna u Sjemenskim sastojinama te 14.216 kuna u Posebnim rezervatima, 16.514 kuna u Park-šumama i 2.574 kune u Spomeniku prirode.**

Zaštita od štetnih organizama i požara	JM	KOLIČINA	IZNOS (kn)
Opažanje i suzbijanje biljnih bolesti	ha	12.625	159.102
Opažanje i suzbijanje biljnih štetnika	ha	14.678	1.270.623
Zaštita od požara- osmatranje	r/dana	46.547	17.671.975
Zaštita: održavanje osm. objekti, izvori, brklje	kom	61	159.367
Zaštita od divljači kemijski	ha	229	1.089.956
Zaštita od divljači - ograde	km	27	477.893
Zaštita šuma orezivanjem donjih grana	ha	10	50.263
Postava znakova upozorenja	kom	4.530	67.709
Održavanje PP prosjeka	ha	460	725.249
Sveukupno zaštita šuma			21.672.137

- **Za radove čuvanja šuma utrošeno je 29.494.755 kuna, odnosno odrađeno je 44.105 radniko/dana, a od navedenih sredstava 3.926.970 kuna utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 3.355.294 kune u Parkovima prirode, 344.523 kune u Zaštićenim krajolicima, 217.378 kuna u Sjemenskim sastojinama i 4.200 kuna u Regionalnom parku te 3.372 kune u Park-šumi, 1.301 kunu u Spomeniku prirode i 902 kune u Posebnom rezervatu.**
- **Za radove gospodarenja šumama na kršu utrošeno je 43.149.063 kune na površini od 1.135.501 ha.**

Racionalnim korištenjem ovih financijskih sredstava unaprijeđeno je gospodarenje šumama na kršu, a kontinentalno šumarstvo podignuto je na znatno višu razinu, što je posebno vidljivo u provođenju preventivnih mjera zaštite, prvenstveno za zaštitu šuma od požara koje je sve bolje organizirano i tehnički opremljeno te su opožarene šumske površine sanirane u kratkom roku.

Iz navedenog je vidljivo da se radi o značajnim financijskim sredstvima uložnim u preventivne mjere zaštite bez kojih bi, obzirom na navedeni broj požara, bila upitna i turistička sezona.

- U 2012. godini Hrvatske šume d.o.o. uložile su 25.383.968 kuna u izgradnju i održavanje šumskih cesta, vlaka i protupožarnih prosjeka s elementima cesta od kojih je većina na području krša, a navedenim radovima obuhvaćena je dužina od 731 km. Od ukupno utrošenih sredstava 4.877.707 kuna utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 4.791.632 kune u Parkovima prirode, 62.421 kunu u Zaštićenim krajolicima, 16.675 kuna u Regionalnom parku te 6.979 kuna u Park-šumi.

PROTUPOŽARNE PROSJEKE, CESTE, VLAKE, ŠUMSKE PROSJEKE	JED/MJ	KOLIČINA	IZNOS (kn)
Projektiranje PP prosjeka s elementima šumskih cesta	km	26	502.350
Izgradnja PP prosjeka s elementima šumskih cesta	km	66	11.547.088
Održavanje PP prosjeka s elementima šumskih cesta	km	205	4.393.505
Izgradnja šumskih prometnica	km	18	2.968.011
Održavanje šumskih prometnica	km	216	3.090.351
Održavanje šumskih prosjeka	ha	17	44.946
Prosjecanje svjetlih pruga	km	137	481.295
Izgradnja šumskih vlaka	km	52	2.124.928
Održavanje šumskih vlaka	km	11	231.494
SVEUKUPNO ŠUMSKA INFRASTRUKTURA			25.383.968

- Za 2012. godinu u skladu s odredbama Zakona o vatrogastvu 13.839.286 kuna izdvojeno je za vatrogasne zajednice na području krša.
- U radove na uređivanju šuma, odnosno na izradu šumskogospodarskih Planova te revizije istih utrošeno je 14.909.652 kune, a navedenim radovima obuhvaćena je površina od 451.999 ha. Od ukupno utrošenih sredstava 1.124.010 kuna utrošeno je u šumama koje se nalaze unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićenih na temelju propisa o zaštiti prirode i to: 1.105.382 kune u Parkovima prirode te 18.628 kuna u Park-šumama.

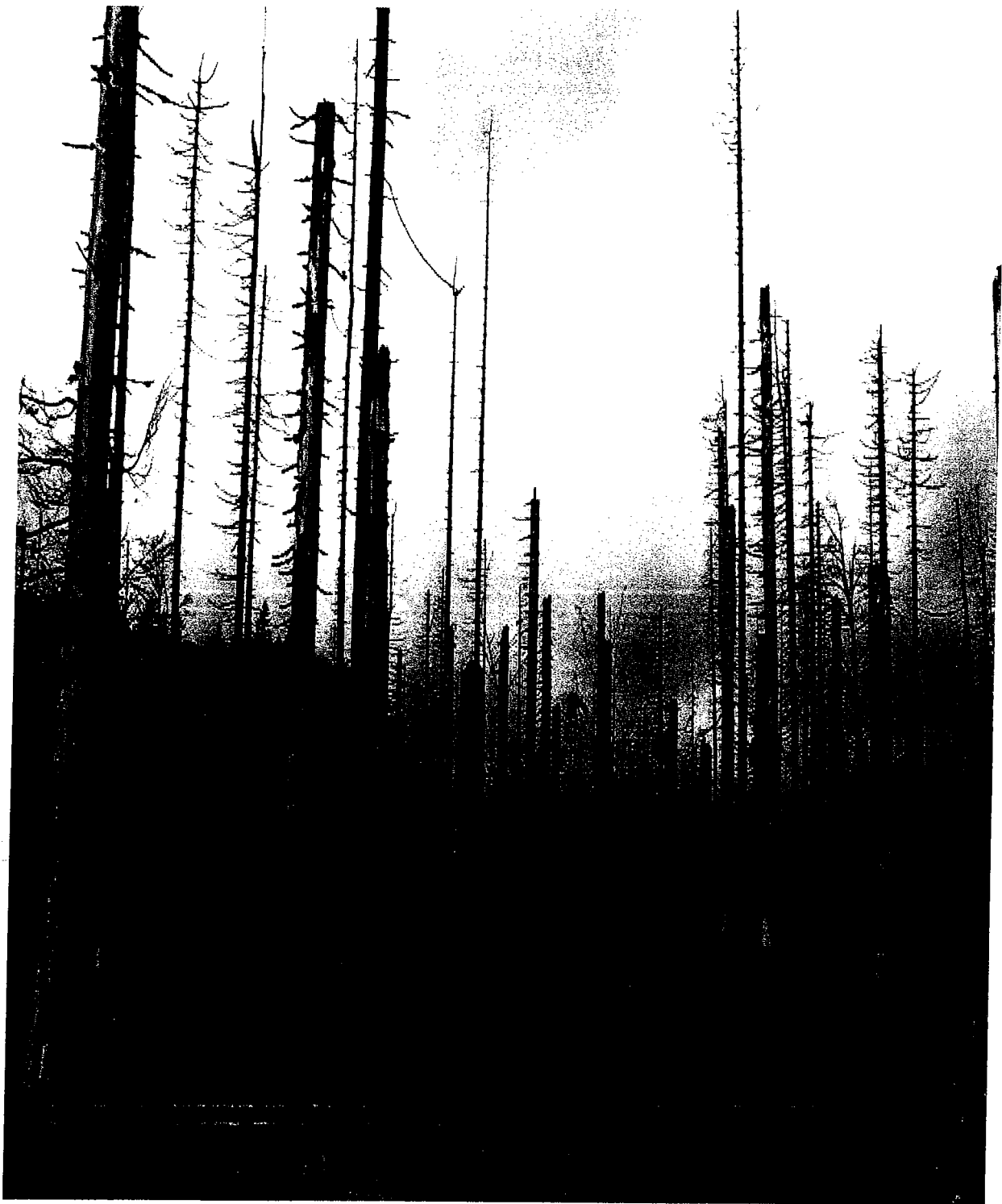
ŠUMSKOGOSPODARSKI PLANOVI	JED/MJ	KOLIČINA	IZNOS (kn)
Pripremni - izrada osnove gospodarenja	ha	11.390	128.261
Pripremni - izrada programa gospodarenja	ha	40.279	337.041
Pripremni - revizija osnove gospodarenja	ha	2.192	26.800
Pripremni - revizija programa gospodarenja	ha	43.088	511.084
Terenski - izrada osnove gospodarenja	ha	16.687	2.917.464
Terenski - izrada programa gospodarenja	ha	32.230	2.349.844
Terenski - revizija osnove gospodarenja	ha	4.383	325.479
Terenski - revizija programa gospodarenja	ha	54.185	2.760.651
Završni - izrada osnove gospodarenja	ha	12.376	712.207
Završni - izrada programa gospodarenja	ha	32.506	717.361
Završni - revizija programa gospodarenja	ha	45.324	1.280.433
Godišnji plan gospodarenja	ha	103.255	300.051
Uređivanje - pomoćni radnici	ha	54.104	2.030.167
Reambulacija međa	km	15	323.500
Održavanje gospodarske podjele	km	455	189.309
UKUPNO ŠUMSKOGOSPODARSKI PLANOVI			14.909.652

- **Za održavanje genofonda koji obuhvaća radove osnivanja, održavanja i zaštite sjemenske plantaže, održavanja i zaštite klonskog testa te obvezan stručni nadzor priznatih i izabranih sjemenskih sastojina utrošeno je 1.296.899 kuna na površini od 237 ha. Od navedenih sredstava 712.459 kuna utrošeno je u zaštićenim područjima i to: 619.008 kuna u Sjemenskim sastojinama unutar Parkova prirode i 93.451 kuna u Sjemenskim sastojinama unutar Regionalnog parka.**
- **Prema odredbama Zakona o šumama iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma u 2012. godini uplaćeno je 33.951.912 kuna za unapređenje gospodarenja privatnim šumama, a Plan i utrošak planiranih sredstava nadzirala je Služba za šume šumoposjednika. Vrste izvršenih radova i njihova novčana vrijednost iskazana je u tablici.**

	kn
Izrada šumskogospodarskih planova	16.180.727
Projektiranje, izgradnja i održavanje šumskih prometnica	7.116.148
Razminiranje	4.543.134
Uzgojni radovi (priprema staništa, njege sastojina)	2.622.998
Odabir i obilježavanje stabala za sječū	2.424.229
Zaštita šuma	586.069
Ostalo (nadzor, svjetodavni rad)	478.607
SVEUKUPNO RADOVI U PRIVATNIM ŠUMAMA	33.951.912

- **Za znanstveno istraživački rad u 2012. godini utrošeno je 5.776.000 kuna.**
- **Neutrošena sredstva od 41.105.108 kuna odnose se na sredstava koja se uplate krajem tekuće godine i ne mogu biti utrošena iz objektivnih razloga (vremenski uvjeti, odrađen godišnji rebalans Plana radova biološke obnove šuma za tekuću godinu te već provedeni javni natječaji za pojedine objekte). Najbolji pokazatelj ovakvih slučajeva je 2012. godina kada je snijeg pao već krajem 11. mjeseca na području Uprava šuma koje su najveći korisnici sredstava iz naknade OKFŠ-a (Delnice, Gospić, Senj, Split) te su radovi biološke obnove šuma bili zaustavljeni, a gore navedena sredstva ostala neutrošena, za razliku od 2011. godine s blagom zimom, kada se normalno radilo do kraja godine.**

Vidimo da su uložena sredstva u naprijed navedene radove nužna, ali još nisu dostatna za značajnija ulaganja u sanaciju šuma, prije svega jele i hrasta lužnjaka koje su ugrožene sušenjem (propadanjem) zbog poznatih globalnih ekoloških promjena.

U cilju zaustavljanja ovog negativnog trenda, propadanja jelovih šuma i šuma hrasta lužnjaka, neophodno bi bilo u skoroj budućnosti pristupiti intenzivnim radovima sanacije, a ukoliko to ne učinimo posljedice bi mogle biti katastrofalne što je vidljivo na gornjoj slici.

Zaključak

U današnjim vrlo složenim ekološkim, gospodarskim i društvenim odnosima u nas i u svijetu izrazito dominiraju pojave koje negativno utječu na šumu. Rezultati takvih utjecaja su vidljivi na šumi koja gubi stabilnost i produktivnost te se trajno povlači sa svojih vjekovnih stobina.

Propadanje šuma u čvrstoj je korelaciji s negativnim utjecajem kojima je izložen čovjek (voda, zrak, hrana i dr.), a on je vjekovima naviknut na okoliš šume koja mu daje obilježje života i življenja.

Općekorisne funkcije šuma u suvremenim uvjetima života i privređivanja temelj su održivog razvoja svakog naprednog društva, a njihova je mjerljivost i čuvanje obveza koja je propisana Ustavom, Zakonom, ali i različitim međunarodnim aktima.

Općekorisne funkcije šuma osobito su značajne na krškim područjima, odnosno na područjima s velikim vrijednostima općekorisnih funkcija, a gdje iz redovitog poslovanja ili gospodarenja (beznačajana vrijednost drvne mase) nije moguće osigurati sredstva za njihovo očuvanje.

Posebnu pažnju bi trebali usmjeriti i na nadolazeće obvezujuće standarde za zaštitu okoliša kroz osnovni program u politici zaštite prirode EU, NATURA 2000. Obzirom na veliku raznolikost, bogatstvo vrsta i staništa, zaštita prirode Republike Hrvatske predstavlja vrlo važan segment i doprinos zaštiti prirode cijele Europe, a time i velike obveze.

Uzimajući u obzir činjenicu da se NATUROM 2000 predložena zaštićena područja, vrsta i staništa, nalaze uglavnom u ruralnim i perifernim područjima (vrlo mali broj stanovnika ili ih uopće nema), mišljenja smo da Hrvatske šume d.o.o. svojim ustrojem, kojim pokrivaju područje državnih i privatnih šuma RH, najbolje i najstručnije mogu odraditi monitoring NATURA 2000.

Prilagođavanje novim obvezujućim standardima za zaštitu okoliša uz prethodno navedeno potiče i korištenje obnovljivih izvora energije, odnosno proizvodnju električne i toplinske energije na obnovljive izvore (biomasa).

Imajući na umu utjecaj recesije, nelikvidnost gospodarskih subjekata, te druge negativne trendove koji su utjecali na smanjenje stope naknade OKFŠ-a, napravio se restriktivan plan gdje su smanjeni radovi biološke obnove šuma, a dat je prioritet radovima razminiranja, radovima sanacije šuma, radovima zaštite šuma, posebno od požara, gledajući sveopći interes Republike Hrvatske kao turističke destinacije.

Obzirom na navedeno dolazimo do zaključka da naknada sredstava za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ) nije „parafiskalni namet“ nego „namjenska subvencija za zaštitu čovjekova okoliša“.

Financijska uloga ekoloških poreza ogleda se u tome da se iz njih financiraju mjere za očuvanje čovjekove okoline. Visina poreznog opterećenja utvrđuje se prema troškovima koji su potrebni da se određena mjera politike zaštite čovjekova okoliša izfinancira. Većina članica EU, a obzirom na potpisane obveze, odlučila se za povećanje već postojećih ili uvođenje novih ekoloških poreza.

U Republici Hrvatskoj sve pravne osobe obvezne su obračunati i izvršiti uplatu naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, a sukladno Odluci i Rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-1408/2010 (»Narodne novine«, broj 68/12.) potrebno je pristupiti izmjenama Zakona o šumama. Naime, temeljem spomenute Odluke i Rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske obveznici plaćanja naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma postaju i sve fizičke osobe iz razloga ustavnog jamstva jednakopravnog položaja svih poduzetnika na tržištu.

Sredstva se uplaćuju na poseban, namjenski račun Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb i ista se mogu koristiti samo za financiranje radova propisanih Zakonom.

Prikupljena sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma postaju prihod Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb tek u trenutku kada se, kroz plan biološke obnove šuma, ulože u šumu i putem konačnih situacija za izvedene radove dokaže njihov namjenski utrošak.

Prikupljanje i zakonsko trošenje sredstava iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma redovito su predmet nadzora od strane Državne revizije, Porezne uprave, ali i Službe za internu reviziju i kontrolu unutar Hrvatskih šuma d.o.o..

Predsjednik Uprave HŠ d.o.o.

Član Uprave HŠ d.o.o.

